

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13835

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): Ρώμη, Βυζάντιο, βούλλα, συγχωροχάρτι, επιστήμη, Αναγέννηση, Μεσαίωνα, τυπογραφία.

Από τα τέλη του Μεσαίωνα το ηθικό κύρος της Εκκλησίας της _____ ανάμεσα στους πιστούς άρχισε να υποχωρεί. Η Εκκλησία εξακολουθούσε να εφευρίσκει τρόπους άφεσης των αμαρτιών, μεταξύ των οποίων και τα έγγραφα άφεσης αμαρτιών, που ονομάζονταν _____. Η κρίση στην Εκκλησία ήταν φαινόμενο σύνθετο και συνδεόταν με το πνεύμα της _____. Οι ανθρωπιστές έθεσαν ως στόχο την αναζήτηση του αυθεντικού πνεύματος του Χριστιανισμού στη μελέτη της Αγίας Γραφής, χωρίς τις παρερμηνείες των σχολιαστών του _____. Προϋπόθεση της αναζήτησης αυτής ήταν η άμεση επαφή με ιερά κείμενα, την οποία κατέστησαν δυνατή η πρόοδος της _____ και οι μεταφράσεις της Αγίας Γραφής σε λαϊκή γλώσσα.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Ρώμης, συγχωροχάρτια, Αναγέννησης, Μεσαίωνα, τυπογραφίας

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Οριστική αναστήλωση των εικόνων
2. Θυροκόλληση των 95 θέσεων του Λούθηρου
3. Πρώτη Σταυροφορία
4. Ένδοξη Επανάσταση
5. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1. Οριστική αναστήλωση των εικόνων (843), 2. Πρώτη Σταυροφορία (1096-1099), 3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς. 4. Θυροκόλληση των 95 θέσεων του Λούθηρου (1597). 5. Ένδοξη Επανάσταση (1688).

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, γενίτσαροι.

(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη: Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβάρά του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)*

γενίτσαροι: Επίλεκτο σώμα του οθωμανικού στρατού αποτελούμενο από εθελοντές μισθοφόρους ή στρατιώτες που είχαν στρατολογηθεί με τη βία από τους υποτελείς χριστιανικούς πληθυσμούς. Οι γενίτσαροι ανήκαν στην προσωπική υπηρεσία του σουλτάνου και αποτέλεσαν ανεξάντλητη πηγή διοικητικών υπαλλήλων και στρατιωτών. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 86 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποιες ήταν οι συνέπειες της δημιουργίας του θεσμού των «θεμάτων» στην κοινωνική οργάνωση του Βυζαντίου;

(μονάδες 13)

Ο θεσμός των θεμάτων είχε σημαντικές συνέπειες για το αμυντικό σύστημα και την κοινωνική οργάνωση του Βυζαντίου: Οι μισθοφόροι εξέλιπαν, ενώ οι νέοι στρατιώτες-αγρότες αγωνίζονταν με αυταπάρνηση, επειδή παράλληλα υπερασπίζονταν την ιδιοκτησία τους. Η μικρή και η μεσαία ιδιοκτησία ενισχύθηκαν και για άλλο λόγο: οι μεγάλοι γαιοκτήμονες αποδεκατίστηκαν στη διάρκεια των αβαροσλαβικών επιδρομών και τα χέρσα χωράφια τους καταλήφθηκαν από ελεύθερους αγρότες ακτήμονες ή μικροϊδιοκτήτες. Έτσι, η μεσοβυζαντινή κοινωνία αναδιαρθρώθηκε ριζικά. Οι ελεύθεροι αγρότες συγκροτούσαν τώρα τη δυναμικότερη τάξη της, οργανωμένοι σε εύρωστες και ομοιογενείς κοινότητες χωριών. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 15 του σχολικού βιβλίου)*

2.β Ποιο ήταν το όραμα και ποιο ήταν το τέλος του Ρήγα Βελεστινλή;

(μονάδες 12)

Στόχος του Ρήγα Βελεστινλή ή Φεραίου (1757-1798) ήταν μέσα από το μεταφραστικό και το πρωτότυπο συγγραφικό έργο του να καταστήσει τους Έλληνες κοινωνούς της δυτικής σκέψης και να τους προετοιμάσει για τη διεκδίκηση της ελευθερίας τους. Ο Ρήγας οραματιζόταν κοινή εξέγερση όλων των βαλκανικών λαών εναντίον του δυνάστη και την ίδρυση μιας **παμβαλκανικής Ελληνικής Δημοκρατίας**. Τα επαναστατικά του όμως σχέδια ματαιώθηκαν, όταν οι αυστριακές αρχές τον συνέλαβαν στην Τεργέστη μαζί με τους συντρόφους του και τον παρέδωσαν στις

οθωμανικές αρχές του Βελιγραδίου, όπου και εκτελέστηκε στις 24 Ιουνίου 1798.
(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 166- 167 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική